

Koninklijke Hoogheid, geachte collega's, dames en heren,

Een ziekenhuis in Den Bosch dat het Jeroen Bosch Ziekenhuis heet.

Dat is zo logisch dat je er eigenlijk nauwelijks bij stilstaat.

We noemen instellingen en instituties nu eenmaal vaak en graag naar beroemde mensen, mensen die bijzondere dingen doen of hebben gedaan, mensen die respect afdwingen.

Onze gast, kroonprins Willem-Alexander weet daar alles van....

Maar is dat alles wat een middeleeuwse Bosche schilder met een modern Bosch' ziekenhuis verbindt?

Nee, zeker niet!

Daarmee wil ik niet beweren dat een ziekenhuis een Tuin der Lusten is, of een Laatste Oordeel of Zondvloed en Hel....

Maar een ziekenhuis is zeker een plek die getekend wordt door lijden en pijn, ziekte en zwakte; een plek die gekleurd wordt door onopgesmukte realiteit; een plek waar niet de buitenkant maar de binnenkant van mensen op de voorgrond staat.

Net als in de schilderijen van Jheronimus – Jeroen – Bosch.

Maar er is nog een belangrijke overeenkomst: Jeroen Bosch was het product van zijn omgeving:

van gemeente en gemeenschap,

kerk en staat,

buren en burgers.

Zij bepalen en bevolken met elkaar en door elkaar zijn schilderijen.

Net als ons ziekenhuis.

Daarom ben ik blij dat zoveel vertegenwoordigers van al deze maatschappelijke segmenten hier vandaag aanwezig zijn, in het bijzonder onze Commissaris van de Koningin, onze burgemeester, onze bestuurders en onze medewerkers.

Want dit ziekenhuis zou er niet zijn zonder u, zonder wat en wie u vertegenwoordigd.

En dan heb ik het niet alleen over de samenwerking van vandaag: over het prachtige nieuwe gebouw dat we vandaag openen, over de unieke samenwerking tussen de drie Bossche ziekenhuizen die in dit gebouw samenwerken, en zelfs niet over het papierwerk en het geld dat nodig was om dit alles te realiseren....

Ik heb het dan namelijk ook over al die eeuwen samenwerking die aan dit moment vooraf gingen.

Want dit ziekenhuis is de moderne erfopvolger van het Groot Gasthuis dat in 1274 werd opgericht.

Niet door de overheid, maar met het geld van een Bossche burger en de steun van de kerk: het waren vooral nonnen die voor de 'gasten' zorgden.

Zorgden, niet verpleegden.

Je kwam in die tijd niet naar het gasthuis om beter te worden, maar om schoon en zonder honger - inderdaad, er kwam geen robot aan te pas... - dood te gaan.

Voor veel armen alvast een stukje paradijs op aarde.

In de zeventiende eeuw gingen de stadsregenten zich met dit stukje
privaat ondernemerschap bemoeien.

De zieken werden daar helaas niet beter van.

De regenten waren namelijk meer geïnteresseerd in een sluitende
begroting dan in goede, gastvrije zorg...

Dat hebben we meer gehoord....

Natuurlijk waren de kwaliteitsnormen van toen absoluut niet te
vergelijken met die van nu.

Ik denk zelfs dat Jeroen Bosch zijn penselen zou hebben afgelikt bij de
aانبlick van het toenmalige Ziekengasthuis:

zalen vol vieze zieken in vuile bedden,

zij aan zij met mensen die tyfus hadden of de pokken

en dan ook nog binnen gehoorafstand van de operatiekamer waar flink
gesneden en gezaagd werd in onverdoofde patiënten.

Als je dat overleefde was het meer ondanks dan dankzij de medische
zorg...

Aan het einde van de negentiende eeuw werd de zorg gelukkig een stuk
professioneler.

Dat kwam vooral door de zusters van Carolus Borromus: Deze
gediplomeerde verpleegkundigen richtten het latere Carolus Ziekenhuis
op waar de patiënten met veel liefde en gastvrijheid, kennis en kunde
werden verpleegd.

En ook toen was er gelukkig zoiets als marktwerking: de zuinige
regenten riepen de hulp van de nonnen in om ook de zorg in 'hun'
Gasthuis te verbeteren.

Dat leverde niet alleen betere zorg op maar ook een apart protestants ziekenhuis, want twee geloven op een ziekenhuiskussen, daar zat toen de duivel tussen...

Dit protestantse ziekenhuis verhuisde in 1974 naar deze locatie, werd het Willem-Alexander Ziekenhuis genoemd en geopend door uw moeder, toen prinses Beatrix.

We vinden het dus heel bijzonder dat u vandaag ons nieuwe gebouw komt openen!

Maar dit nieuwe ziekenhuis is natuurlijk veel meer dan een nieuw gebouw.

De drie Bossche ziekenhuizen zijn al sinds de fusie in 2002 bezig om aan elkaar te wennen, maar nu is de theorie praktijk geworden:

een locatie,

een gebouw,

waar ruim 4000 mensen samenwerken aan een zorgcultuur:

een gastvrije en professionele omgeving waarin de patiënt, de zorg zelf, de spil is waarom alles draait.

Want dat hebben we sinds het Grootgasthuis wel geleerd:

iedere patiënt is uniek en heeft een unieke zorgvraag die vraagt om een unieke aanpak.

En het succes van die behandeling zit in kleine en grote dingen:

in de juiste diagnose en de juiste medicijnen,

in goede artsen en goed verplegend personeel,

in korte wachttijden en een veilige omgeving.

Dat is wat mij betreft de nieuwe Jeroen Bosch cultuur, een cultuur waarin het ook belangrijk is om nooit stil te blijven staan.

Dus: werken om te leren, leren om te werken.

En vooral ook open en duidelijk over onze zorg te zijn.

Richting onze patiënten en onze medewerkers,
maar zeker en vooral richting burgers en bestuurders,
maatschappij en overheid.

Alleen op die manier kunnen we van ons ziekenhuis een echte
zorginstelling maken:

een Groot Gasthuis in de meest letterlijke zin van het woord:

van en voor de patiënten,

met en door de medewerkers.

Ik vind het een voorrecht om daar een bijdrage aan te mogen leveren!

Willy Spaan

Voorzitter Raad van Bestuur

24 juni 2011

Den Bosch